

Oldřich M i k š í k

Ž I V O T O P I S

Narodil jsem se 21. září 1930 v Brně v dělnické rodině. Otec, vyučený malířem písma, pracoval jako pomocný dělník na stavbě silnic a železnic a byl permanentně nezaměstnaným. Matka vypomáhala v obživě rodiny jako posluhovačka. Od čtyřicátých let byl otec zaměstnán ve Vodárnách města Brna a matka byla se čtyřmi dětmi v domácnosti. Oba rodiče byli od r. 1945 členy KSČ.

Po ukončení povinné školní docházky r. 1944 jsem byl pracovně nasazen jako stolařský učeň. Po osvobození jsem vykonal zkoušku do 2. ročníku Státního mužského ústavu učitelského v Brně. V roce 1948 jsem na uvedeném ústavu maturoval a byl jsem ustanoven učitelem na střední škole v Luhačovicích. Současně jsem dálkově studoval přírodní vědy na Pedagogické fakultě Univerzity v Brně. Dověšením osmnácti let jsem vstoupil do KSČ.

Při nástupu vojenské základní služby r. 1951 jsem byl náborován pro práci v armádě. Absolvoval jsem Tankové učiliště KG a Vojensko-politické učiliště JH a od r. 1954 jsem pracoval na učitelských funkcích ve vojenském vysokém školství. Současně jsem dálkově studoval obor psychologie-pedagogika na FF UP v Olomouci. Studium jsem ukončil r. 1959 diplomní prací "Příspěvek k psychologii zajmů se zvláštním zřetelem na zájmy mládeže o důstojnické povolání" a státní zkouškou s vyznamenáním. Od roku 1958 jsem působil jako vysokoškolský učitel na katedře pedagogiky a psychologie Vojenské politické akademie KG, od r. 1963 ve funkci náčelníka katedry psychologie.

V roce 1964 jsem ukončil studium externí aspirantury na FF UK v Praze v oboru psychologie (specializace psychologie mládeže se zvláštním zřetelem na období adolescence) obhájením kandidátské práce "Vliv náročných podmínek života a činnosti na psychiku vojáka". V roce 1965 jsem se habilitoval prací "Vojenská psychologie" a 1.1.1966 jsem byl ustanoven docentem pro obor psychologie.

Vedle vědecko-pedagogické funkce náčelníka katedry psychologie jsem vykonával i jiné vědecké funkce: byl jsem členem užšího předsednictva vědecké rady VPA KG a členem vědecké rady ministra národní obrany. Od založení sekce vojenské psychologie

ČSPS při ČSAV jsem v ní zastával funkci předsedy. Od r. 1966 jsem byl členem předsednictva vědeckometodické rady psychologie Socialistické akademie ČSR, a dále pak koordinátorem jednoho z hlavních úkolů plánu rozvoje vojenské vědy a techniky. Byl jsem rovněž předsedou komise pro obhajoby kandidátských prací v oboru vojenská psychologie, předsedou rigorozní komise a školitelem aspirantů pro tentýž obor. Zastával jsem i stranické funkce na úrovni hlavního výboru KSČ. Byla mi udělena medaile "Za službu vlasti", medaile "Za zásluhy o obranu vlasti", a za vědeckou a vědeckopedagogickou činnost opakovaně Výroční cena Víta Nejedlého (pro rok 1965 jako spoluautorovi "Vojenské pedagogiky", pro rok 1966 za publikaci "Vojenská psychologie").

V roce 1968 jsem se stejně jako v letech předchozích zaměřil na řízení katedry, rozvíjení vojenské psychologie, vědeckovýzkumnou a publikační činnost (monografie "Člověk a svízelné situace", vydaná r. 1969). Tato orientace měla i své negativní důsledky v tom, že jsem jako člen KSČ a vedoucí pracovník VPA KG nedocenil nebezpečí narůstajícího politického vývoje. Podepsal jsem "Memorandum" presentované v preambuli jako diskuzní materiál pro hlavní představitele strany a vlády pro rozvoj komplexní výzkumné práce v oblasti vojenské doktriny a branné politiky. Autoři je pak bez mého vědomí zveřejnili a zneužili jako politikum. V srpnu 1968 jsem byl na kongresu v Holandsku, odkud jsem se vrátil prvním obnoveným spojem přes Maďarsko 31. srpna 1968. Listopadové plenum jsem přijal s povděkem jako východisko z chaotické situace a nástup ke konsolidaci vnitřních poměrů. V jeho duchu a v intencích dalších usnesení ÚV KSČ jsem orientoval práci svou i celé katedry až do zrušení VPA KG. Za výše uvedené chyby mně byla 27.8. 1970 udělena Hlavní politickou správou MNO důtka s výstrahou. Tento stranický trest mi byl vymazán městskou KRK KSČ v Praze 20. 8. 1979.

V květnu 1970 jsem byl na základě ustanovení vojenské lékařské komise o snížené schopnosti k vojenské činné službě ze zdravotních důvodů propuštěn z armády a nastoupil jsem jako samostatný vědecký pracovník (kvalifikační stupeň IIa) ve Výzkumném ústavu psychiatrickém v Praze. Byl jsem pověřen vytvořením a vedením vědeckovýzkumného pracoviště pro studium psy-

chických zátěží. V práci jsem kontinuálně navazoval na dosavadní činnost, včetně pověření funkcí koordinátora hlavního úkolu státního plánu rozvoje vojenské vědy a techniky (které trvalo až do konce r. 1980 a realizované výzkumy byly vesměs hodnoceny kategorií A). Od r. 1975 jsem zařazen do kvalifikačního stupně Ib - vedoucí vědecký pracovník, a kromě vedení vědeckovýzkumného pracoviště jsem pověřen vedením oddělení sociální psychiatrie VÚPs. V 6. PLP jsem byl koordinátorem a odpovědným řešitelem výzkumného úkolu plánu rozvoje vědy a techniky P-17-335-240-04 "Ochrana duševního zdraví před mezními psychickými zátěžemi" (ohodnoceno komisí MZ ČSR kategorií A), a pro 7. PLP jsem pověřen koordinací hlavního úkolu RVT plánu P-17-335-460 "Psychosociální faktory v prevenci duševních poruch". Výsledky výzkumné práce jsem shrnul do disertační práce k získání vědecké hodnosti doktora psychologických věd, kterou jsem obhájil před komisí pro obhajoby na FF UK v Praze dne 25. 11. 1980.

Kromě poradenské a expertizní činnosti (včetně členství v několika řídicích pracovních skupinách a oponentních radách státních úkolů, v komisí pro plán rozvoje vědy VR MZ ČSR, ve stálém aktivu pro obrannou propagandu a agitaci branné komise MZ ČSR, členství ve vedení vědecké rady VÚPs a v ústavní radě PÚ ČSAV) vykonávám i činnost pedagogickou. Školím aspiranty v oboru psychologie. Od r. 1975 jsem permanentně externím učitelem na katedrách psychologie FF UK. V tomto směru jsem i zpracoval skripta "Psychologie hromadného chování" a jsem spoluautorem učebnice "Základy psychologie". Pracuji rovněž ve stálé komisí pro kosmickou biologii a medicinu programu INTER-KOSMOS a koordinuji v rámci jejího výzkumného programu výzkumy v kosmické psychologii v ČSSR. V tomto programu výzkumně řeším otázky psychické odolnosti za dlouhodobých kosmických letů a výsledky výzkumu byly převzaty do pozemních i vzdušných experimentů (m.j. za letu čs. kosmonauta). Jsem rovněž členem redakční rady časopisu "Čs. psychologie".

SČSP, vedoucím sdružené brigády socialistické práce. Dále jsem místopředsedou vědeckometodické rady pedagogiky a psychologie ÚV Socialistické akademie ČSR, předsedou sekce obecné a teoretické psychologie ČSPS při ČSAV, předsedou skupiny pro psychodiagnostiku a členem psychologické komise kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV. Aktivně pracuji v tělovýchovném hnutí: jsem členem předsednictva komise psychologie sportu VR ÚV ČSTV a vedle diagnostování špičkových sportovců jsem vykonával funkci psychologa olympijské výpravy na ZOH r. 1976. Za vědeckou práci na velehorské expedici jsem obdržel čestný odznak ÚV ČSTV (1967), za činnost v Socialistické akademii čestné uznání ÚV SAK ČSSR (1977), za činnost v INTERKOSMU zvláštní odměnu předsedy Akademie věd ČSSR (1977). Za vědeckopublikační činnost jsem obdržel premií Českého literárního fondu (1978). Za činnost na úseku stranického vzdělávání jsem opakovaně získal různá ocenění od OV KSČ Praha 8.

Pokud jde o služební pobyty v zahraničí, v letech 1962 až 1966 jsem byl vždy krátkodobě na vojenskopsychologických pracovištích v NDR a PLR. Na psychologických kongresech jsem byl v roce 1966 v SSSR, v roce 1968 v Holandsku, roku 1969 ve Velké Británii, roku 1971 v Belgii, v roce 1973 ve Španělsku a v roce 1977 ve Finsku. Roku 1967 jsem byl na tříměsíční vědecké stáži na vojenskopsychologickém pracovišti v SSSR a na pětiměsíční velehorské expedici (Afganistan, Pakistan, Iran, Turecko). V roce 1976 jsem byl jako psycholog čs. výpravy na ZOH v Rakousku. V rámci výzkumného programu INTERKOSMOS jsem se aktivně zúčastnil prací v pracovní skupině kosmické biologie a medicíny roku 1977 v SSSR, roku 1979 v PLR, roku 1980 v NDR a v SSSR. Roku 1980 jsem byl jako člen čs. delegace na poradě expertů zemí RVHP pro psychiatrii v PLR. Rekreačně jsem byl opakovaně v socialistických státech.

Otec Oldřich Mikšik, narozený 10.5. 1911 v Brně, zemřel roku 1959. Byl vyučen malířem písma. Pracoval u řady firem jako pomocný dělník a od r. 1945 byl zaměstnancem Vodáren a lázní města Brna. Od r. 1945 byl členem KSČ a byl předsedou závodního výboru ROH. Matka Hedvika roz. Plšková, nar. 14.10.1911 v Brně, je důchodkyní. Pracovala na domovní správě města Brna a do onemocnění a odchodu do důchodu v r. 1964 byla členkou KSČ. Mám tři sourozence, ze kterých bratr Emanuel (nar. 1932) zahynul v roce 1964 jako důstojník letectva při letecké havari-

rii, Jan (nar. 1947) se vyučil horníkem a je nyní důstojníkem letectva ČSLA, a sestra Věra (nar. 1947) je vedoucí prodejny se sportovním zbožím a provdala se za jugoslávského státního příslušníka (Buličičová - žije s rodinou v Brně). Žádný ze sourozenců nebyl politicky organizován.

V Praze dne 5. ledna 1981.

Stela Mikšová

Archiv bezpečnostních složek